

Írta: Kaszás Péter

2013. április 08. hétfő, 08:03 - Módosítás: 2014. április 02. szerda, 07:49

Tükör, melybe bepillantva, eszébe jutnak a gazdaembernek hónapokként való dolgai anno 1905. Április

„Ravasz a tavasz.”

(közmondás)

Ugyancsak ráillik ez a közmondás, kivált a szeszélyes áprilisra, mely, mintha nem tudná magát elhatározni: tél legyen-e vagy nyár, -hát egyszer egyik felé hajlik, másszor másik felé. No, de hát ez a szokása, a szántóvető ember pedig hol neki vetkőzve, hol ugyancsak felöltözve csinálja a maga dolgát, a melyből bőven kijut e hónapra.

Ház és udvar. A télen át megrongálódott épületek, tetők javításáról, tatarozásáról gondoskodjunk.

Szántóföld, rét, legelő. A burgonya és kukoricza ültetésére készülünk, megválogatva mind a kettőre a magot. A burgonyából a közepes nagyságu, erős, egészséges gumókat válasszuk, azokat padláson vagy más szellős, levegőjárta helyen az ültetés előtt 3-4 napig kiterítve megfonnyasztjuk, így szebb termést kapunk. A tengerinél válogassuk vetőre az egész szemű, érett, szép színű, sűrű és egyenes sorokkal egészen megrakott s alul-felül is végig jól és szép szemmel benőtt csöveket, s azután a cső két végét letörvén, csak a középső részét morzsoljuk vetőre. A rétet ne legeltessük, mert a szénatermésünk bánja meg. A legelőre is csak akkor hajtsunk, ha már jócskán van rajtam mit harapni a jószágnak.

Istálló. Az állatok a hó utólján rendesen már fűre kerülhetnek, megkezdődik a takarmányozással a zöldtakarmányozás is. Reggel a még deres fűre ne hajtsunk, főleg pedig kihajtás előtt mindenféle állatnak vessünk otthon valamint, hogy ne falja nagyon mohón a friss fűvet a melylyel még úgy se tud egészen jóllakni és a melytől könnyen hasmenést kap. A zöldtakarmányra is fokozatosan, lassankint szoktassuk rá a jószágot, eleinte szénával vagy szalmával kevervén a zöldtakarmányt; a rozstól magától különben sem kap erőt az állat. Esős időben a növendékjószágot, csikót, borjút, malacot, bárányt ne hagyjuk ázni.

Baromfiól. A költés általánosságban megkezdődik; a csirkék és a tojók bő táplálékot kapjanak.

Gyümölcsös. Ha ültetéssel, hernyótisztítással, oltással megkéstünk volna, azokat a hó elején okvetlenül fejezzük be. A fiatal fáknál a karózásban, kötésben mutatkozó hibákat javíthatjuk. A csemeteiskolákat, magágyakat kapáljuk, a megfogamzott szemzéseket csapra metszszük, a vadonczokat borús idővel átültetjük és gyökereit visszacsípjuk. Ha utófagyok fenyegetnének, füstölünk.

Konyhakert. Napos időben a melegágyakat szellőztetjük, estére újra leborítjuk. Káposzta, karfiol, karaláb, hagyma, saláta, zellerpalánták kiültethetők, borsó, spenót, répa, retek, saláta szabadban, dinnye- és ugorkamag melegágyakban vagy cserepekben vethető.

Szőlő és pincze. Új szőlők ültetésének itt az ideje. A régiekben karózzunk, illetve kötözünk s az első kapálást végezzük jó mélyen, domboldalakon a kapával minden 5-6 sorban barázdát húzva, hogy az eső a jó földet le ne mossa. A hol szénkénegezéssel védekeznek a fillokszera ellen, ott a nyitás végezte után, ha a szél jól megszikkasztotta a talajt, - hozzá lehet fogni a szénkénegezéshez. Az új borokat másodszor lehúzzuk, ha ugyan a mult hóban már ezt meg nem tettük volna.

Méhes. Ugyanazok a teendők, mint a múlt hónapban, ha azonban elég virág van, a liszt-etetés elmarad.

Védekezés a kései fagy ellen. A ki kertészkedéssel foglalkozik, nagyon jól tudja, hogy növényeink mily gyakran szenvednek a kései fagyok miatt, különösen a gyengébb természetű ugorka, dinnye stb. Pedig ezeket könnyen megmenthetjük a kifagyástól, ha t. i. nem nagy mennyiséggel van dolgunk.

Az eljárás az, hogy midőn az időjárás gyanúsnak mutatkozik s a fagytól méltán félhetünk, akkor az illető növény felett két fűzfa, vagy egyéb vesszőből ívet alakítunk, ezt ujságpapirossal beborítjuk, melynek széleit, -hogy a szél le ne fújja- kövekkel vagy göröngyökkel megnyomtatjuk.

Igy kifogják növényeink a kemény tavaszi fagyokat is ártalon nélkül bírni.

A mi pedig nemcsak a megmentetés miatt fontos, hanem azért is mert így –nem kellett a fagyos szentektől félnünk,- sokkal korábban veteményezhetünk s terményeinket akkor szállíthatjuk majd piacra, mikor még azoknak legjobb áruk lesz.

Ismeretes, de mégis ritkán használt eljárás a *füstölés* is, melyet különösen szőlőknél lehet nagy sikerrel alkalmazni.

Ez abban áll, hogy midőn az időjárás fagyra mutat, a szőlő közt nedves szalmából vagy gazból csomókat rakunk szét s ezeket meggyújtjuk.

Korántsem kell pedig azt gondolni, mintha az így kifejlődő melegnek lenne valami hatása, -hiszen azon csomóknak lánggal égni nem is szabad,- hanem igenis: a kifejlődő füst képez a szőlő felett védő felhőt. Hiszen tudjuk, hogy ha felleg borítja az eget, fagytól nem tarthatunk. A füstnek tehát ugyanaz a szerepe lesz, a mi a felhőknek.

Az ily füstölésnek azonban akkor lehet igazi sikere, ha minél több szomszéd összeáll a füstölésre.

Kertünkben levő egyes tőkéket, valamint törpe fákat úgyis meg lehet a fagytól menteni, ha azok fölött valami papirost, ruhát vagy gyékényt feszítünk ki.

Hihetetlen hatása lehet még a vékony papirnak is. Ez is a felhőt helyettesíti ilyenkor s visszavervén a növényből kisugárzó melegséget, meggátolja a megfagyást.

Forrás:

Kaszás Péter (szerkesztésében): A gazda ember tüköre. Jó tanácsok a szántóvetőnek és kertésznek az esztendő minden hónapjára. Budapest. Franklin-Társulat kiadása, 1905. 11-12.

Tükör, melybe bepillantva, eszébe jutnak a gazdaembernek hónapokként való dolgai anno 1905. Április

Írta: Kaszás Péter

2013. április 08. hétfő, 08:03 - Módosítás: 2014. április 02. szerda, 07:49

és 141-166.